



ASUTUSESISESEKS KASUTAMISEKS

Teabevaldaja: Riigikontroll

Juurdepääsupiirang 17.07.2025 - 31.08.2025

Alus: AvTS § 35 lg 2 p 2

Maarjo Mändmaa
kantsler
Sotsiaalministeerium

Meie 17.07.2025 nr 2-1/80151/19

Märgukiri auditi „Riigi 2024. aasta raamatupidamise aastaaruande õigsus ja tehingute seaduslikkus“ tulemuste kohta Sotsiaalministeeriumi valitsemisalas

Austatud kantsler

Riigikontroll tegi riigi 2024. aasta raamatupidamise aastaaruande õigsusele ja tehingute seaduslikkusele hinnangu andmiseks audititoiminguid Sotsiaalministeeriumi valitsemisalas määral, mis oli vajalik, et veenduda riigi seisukohalt oluliste finantsaruannete kirjete õigsuses ning oluliste majandustehingute seaduslikkuses. Tehtud töö tulemuste põhjal koostab Riigikontroll ühe auditiaruande riigi kohta tervikuna.

Auditi käigus tegid audiitorid Sotsiaalministeeriumi valitsemisalas 2024. aasta septembrist kuni 2025. aasta juulini järgmisi audititoiminguid:

- kontrollisid valitsemisala 2024. aasta riigieelarve täitmise aruande õigsust;
- kontrollisid riigi seisukohast oluliste tehingute vastavust riigieelarve seadustele ja raamatupidamises kajastamise õigsust ning sisekontrollisüsteemi toimimist valdkondades nagu
 - toetuste vahendamine ja andmine,
 - pensionide, sotsiaaltoetuste ja hüvitiste andmine,
 - tööjõukulude arvestus,
 - majandamiskulude tegemine,
 - tehingud põhivaraga,
 - tervishoiutulude kogumine (Raviameti majandustegevusest laekuv tulu, nt müügilubade taotluste erialase hindamise tasu kogumine),
 - pensionieraldiste arvestus,
 - kohtuvaidluste nõuete ja kohustiste arvestus;
- kontrollisid varasemates auditites tehtud soovitude täitmist.

Riigikontroll ei tuvastanud pensionide, sotsiaaltoetuste ja hüvitiste andmise, tööjõukulude, majandamiskulude ja põhivara tehingute tegemisel, tervishoiutulude kogumisel, pensionieraldiste arvestusega ega kohtuvaidluste nõuete ja kohustiste arvestusega seotud sisekontrollisüsteemi toimimises, raamatupidamises kajastamisel ega tehingute seaduslikkuses kontrollitud ulatuses olulisi puudusi.

Varasemates auditites tehtud soovitude täitmise kontrollimisel selgus, et lõpuks on lahenenud puudus, millele Riigikontroll on tähelepanu juhtinud alates 2018. aastast. Sotsiaalkindlustusameti pensionide, sotsiaaltoetuste ja hüvitistega seotud nõuete ja kohustiste aastainventuur on tehtud ja raamatupidamisega võrreldud (vt täpsemalt märgukirja lisa 1 p 1). Riigikontroll tunnustab Sotsiaalkindlustusameti väga mahuka ja põhjaliku töö eest. Selle probleemi lahenedamine on kajastatud ka Riigikontrolli auditaruandes.

Tehtud audititoimingute tulemusena juhib Riigikontroll tähelepanu puudustele antud toetuste eelarve planeerimisel ja raamatupidamises kajastamisel, riigieelarve täitmise aruandluses ja kasutamata jäänud vahendite ülekandmisel ning riigi sihtasutuste tehingute seaduslikkuses.

Märgukirjas on käsitletud järgmisi probleemkohti:

1. Sotsiaalministeeriumil on probleeme eelarvedistsipliini tagamisega (vt täpsemalt märgukirja lisa 1 p 2):
 - Sotsiaalministeerium ei planeerinud SA Viljandi Haigla taaste- ja vastupidavusrahastu investimisprojekti „Tervikumi rajamine“ abikõlbmatu käibemaksu tasumiseks riigieelarvest antud toetust investeringutoetusena ning ei planeerinud kuludele investeringutoetuse objektikoodi, mistõttu kajastati ettemaks algselt valel kontol ning kulud nii eelarves kui ka täitmises ilma investeringutoetuste objektikoodita.
 - Väljamineku tegemiseks peab eelnevalt olemas olema eelarveline kate ministri või asutuse juhi volitusega. Auditi käigus tuvastati, et Sotsiaalkindlustusametis on ületatud antud toetuste, tööjõukulude ja muude tegevuskulude eelarvet kokku summas 1,9 miljonit eurot (ameti kogukulude eelarvet ei ole ületatud).
 - Riigieelarve planeeritud vahendite jääke võib üle kanda üks kord samaks otstarbeks, kusjuures ülekantavate vahendite administratiivset liigendust võib ülekandmisel muuta üksnes ministeeriumi valitsemisala asutuse, tulemusvaldkonna või programmi tegevuse ümberkorraldamisel või lõpetamisel. Auditi käigus tuvastati, et Terviseametile kanti 2023. aastast 2024. aastasse investeringuteks üle 150 000 eurot, millest amet kasutas ära 16 000 eurot. Kasutamata jäänud 134 000 eurot anti 2024. aastal ministri käskkirjaga üle Tervise ja Heaolu Infosüsteemide Keskusele, misjärel viidi see raha omakorda üle 2025. aastasse. See tähendab, et 2023. aastal jääk on viidud teist korda üle.
 - Lisaks tuvastati, et Sotsiaalkindlustusametile 2025. aastasse ülekantavaid summasid on tõstetud erinevate kontode vahel ringi, nii on majandamiskulude jäägi arvelt suurendatud sotsiaaltoetusi 4,2 miljonit ja tööjõukulusid 4,5 miljonit eurot. Kogusummas kanti Sotsiaalkindlustusameti eelarvest 2025. aastasse üle vähem, kui 2024. aasta kulude jääk oli.
2. Avaliku sektori vandeaudiitorid auditeerisid riigihangete seaduse järgimist Sotsiaalministeeriumi valitsemisel olevates sihtasutustes Tartu Ülikooli Kliinikum, Põhja-Eesti Regionaalhaigla ja Viljandi Haigla. Vandeaudiitorid tuvastasid, et ilma nõuetekohast lihthanget või hankemenetlust korraldamata või kehtestatud hankekorda järgimata on soetatud kaupu või tellitud teenuseid SA-s Põhja-Eesti Regionaalhaigla summas 0,7 miljonit eurot, SA-s Tartu Ülikooli Kliinikum summas 3,9 miljonit ning SA Tartu Ülikooli Kliinikumi tütarettevõtetes kokku

vähemalt summas 2,5 miljonit eurot. SA Viljandi Haigla ostutehingute kohta vandeaudiitor tähelepanekuid ei teinud (vt täpsemalt märgukirja lisa 1 p 3).

Riigikontroll on käsitlenud Sotsiaalministeeriumi valitsemisala eelarve jääkide ülekandmisega seonduvat ka auditaruandes „Riigi 2024. aasta raamatupidamise aastaaruande õigsus ja tehingute seaduslikkus“ koos soovituselga Rahandusministeeriumile tagada kehtiva eelarve jääkide ülekandmise regulatsiooni täitmine või hinnata regulatsiooni asjakohasust ning viia regulatsioon vastavusse tegeliku vajadusega.

Ootame Teie kirjalikku vastust märgukirjas tehtud soovitude kohta hiljemalt **18. augustiks 2025.**

Riigikontroll tänab Sotsiaalministeeriumi valitsemisala teenistujaid meeldiva koostöö eest ning loodab, et esitatud tähelepanekutest ja soovitudest on abi sisekontrollisüsteemi tõhustamisel ning raamatupidamisarvestuse parandamisel ministeeriumi valitsemisalas.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Ines Metsalu-Nurminen
peakontrolör

Jane Väli
Jane.Vali@riigikontroll.ee

Lisa 1. Märjukirja tähelepanekud detailsemalt

1. Sotsiaalkindlustusameti pensionide, sotsiaaltoetuste ja hüvitistega seotud nõuete ja kohustiste aastainventuur on tehtud ning raamatupidamisega võrreldud, kuid paranduskanded sisestati uude aruandeaastasse

Aastast 2018 on Riigikontroll juhtinud tähelepanu, et Sotsiaalkindlustusamet ei ole teinud pensionide, sotsiaaltoetuste ja hüvitistega seotud nõuete ja kohustiste aastainventuuri, aasta-inventuur on olnud osaline või pole amet esitanud Riigikontrollile inventuuri tegemist tõendavat dokumentatsiooni. 2023. aastal võttis Sotsiaalkindlustusamet nõuete ja kohustiste inventeerimise põhjalikumalt ette, kuid jõuti vaid osalise tulemuseni. Inventuuris kontrolliti üksnes perioodil 01.01.–31.10.2023 tekkinud nõudeid ja kohustisi (teisisõnu ainult 2023. aasta nõuete ja kohustiste liikumisi). Inventuur ei hõlmanud varasematel aastatel tekkinud nõudeid ja kohustisi, mis olid inventuuri läbiviimise seisuga laekumata või tasumata. Seega ei olnud 2023. aasta inventuur täielik ja kõikehõlmav.

2024. aasta saldode aastainventuur on aga mahuka ja põhjaliku töö tulemusena tehtud kõikehõlmavalt. 31.12.2024. aasta seisuga on Sotsiaalministeeriumi ja riigi bilansis pensionide, sotsiaaltoetuste ja hüvitiste määramisega seotud nõudeid 5,11 miljonit ja kohustusi 53,97 miljonit eurot.

Sotsiaalministeeriumi valitsemisala raamatupidamise sise-eeskirja ja finantsarvestuse toimetudeli järgi on Sotsiaalkindlustusametil kohustus inventeerida 31. oktoobri seisuga infosüsteemidega SKAIS 1 ja SKAIS 2 seotud pensionide, toetuste ja hüvitiste nõuded ja kohustised ning esitada inventuuri tulemused ja parandamisega seotud kanded Riigi Tugiteenuste Keskusele hiljemalt järgmise aasta 28. veebruaril.

Sotsiaalkindlustusamet allkirjastas 28. märtsil inventuuri akti, mille alusel on amet inventeerinud kõik pensionide, sotsiaaltoetuste ja hüvitistega seotud nõuete ja kohustiste saldod, mis 31.10.2024. a seisuga olid laekumata või tasumata. Lisaks veendus Sotsiaalkindlustusamet viimase aasta jooksul (01.11.2023–31.10.2024) kajastatud nõuete ja kohustiste õigsuses. Inventuuri käigus tuvastati, et pensionide, sotsiaaltoetuste ja hüvitistega seotud nõuete saldo peaks kokku olema 0,07 miljoni euro võrra väiksem ning kohustiste saldo kokku 1,03 miljoni euro võrra suurem (sh oli pensionide, toetuste ja hüvitiste liikide lõikes nii kohustisi suurendavaid paranduskandeid summas 2,5 miljonit kui vähendavaid paranduskandeid summas 1,47 miljonit eurot).

Sotsiaalkindlustusamet on vigade põhjused tuvastanud. Amet selgitas, et enamikul juhtudel olid erinevuste põhjuseks tehnilised vead, mis seotud andmebaaside korrastusvajadusega, ning väike osa mõjutas ka toetuse või hüvitise saajaid. Korrektsioonivajaduse edasiseks vähendamiseks on Sotsiaalkindlustusameti kinnitusel koostatud tegevuskava, mille keskmes on IT-arendused. Samuti on ametil plaanis iga kuu lõpus võrrelda erinevate registrite käibeid ja selgitada erinevuste põhjuseid, et edaspidised nõuete ja kohustiste aastainventuurid sujuvamalt õnnestuksid.

Põhjusel, et varasematel aastatel ei ole kõikehõlmavat inventuuri tehtud, lõpetas Sotsiaalkindlustusamet 2024. aasta inventuuri 1-kuulise viivitusega ega jõudnud seetõttu

paranduskandeid sisestada õigesse aruandeaastasse. Amet tegi paranduskanded 2025. aastasse, kuna 2024. aasta saldoandmike korrigeerimise tähtaeg oli inventuuri lõpetamise ajaks möödunud. Need paranduskanded puudutasid 2024. aastale eelnevaid aastaid.

Seetõttu ei näita 2024. aasta Sotsiaalministeeriumi valitsemisala ja riigi bilanss, tulemiaruanne ja riigieelarve täitmise aruanne tegelikku ja õiget seisu. 31.12.2024. a seisuga peaksid Sotsiaalministeeriumi valitsemisala ja riigi bilansis kajastatud nõuded olema 0,07 miljoni euro võrra tegelikust väiksemad ja kohustised 1,03 miljoni euro võrra tegelikust suuremad. 2024. aasta tulemiaruanDES ja riigieelarve täitmise aruanDES peaksid sotsiaaltoetuste kulud olema 0,97 miljoni võrra suuremad.

Lisaks ei ole inventuuris hinnatud nõuete laekumise tõenäosust. Sotsiaalministeeriumi valitsemisala raamatupidamise sise-eeskirja kohaselt hinnatakse vähemalt üks kord aastas nõuded alla. Nõuded, mis on vanemad kui kuus kuud või tasumata inimese 65-aastaseks saamisel, hinnatakse alla 100% juhul, kui viimasel poolaastal laekumisi ei ole. Sotsiaalkindlustusameti selgitusel on nõuete laekumise tõenäosuse hindamise protsess hetkel töös.

Riigikontroll tunnustab Sotsiaalkindlustusametit väga mahuka ja põhjaliku töö eest, mis on oluline sisend finantsarvestuse täpsuse ja läbipaistvuse tagamiseks.

Riigikontrolli soovitus Sotsiaalministeeriumi kantslerile koostöös Sotsiaalkindlustusameti peadirektoriga: tagada

- Sotsiaalkindlustusametis piisavad ressursid IT-arendusteks, et vähendada edaspidi tehniliste vigade tekkimist ja tõhustada tööprotsesse;
- inventuuris ka nõuete laekumise tõenäosuse hindamine;
- inventuuri lõpetamine tähtaegselt, et kajastada inventuuri tulemused õiges aruandeaastas.

2. Eksimused eelarvedistsipliini vastu

Riigieelarve seaduse § 76 lõike 1 kohaselt peab eelarvevahendite planeerimine ja kasutamine olema õiguspärane ja läbipaistev. Auditi käigus selgusid mõned puudused valitsemisala eelarve planeerimises ja kasutamises.

2.1. Sotsiaalministeerium ei planeerinud SA Viljandi Haigla taaste- ja vastupidavusrahastu investeerimisprojekti „Tervikumi rajamine“ abikõlbmatu käibemaksu tasumiseks riigieelarvest antud toetust investeeringutoetusena ning ei planeerinud kuludele investeeringutoetuse objektikoodi. Viimane tõi kaasa selle, et raamatupidamises kajastati ettemaks algelt valel kontol, auditi käigus see parandati.

Tegevuspõhise eelarvestamise käsiraamatu punktis 3.4.4 on täpsustatud, et eelarve objekti on kohustuslik kasutada investeeringuks või investeeringutoetuseks ette nähtud vahendite kajastamiseks. Eelarve objektikoodi kasutamine on oluline, kuna sellega seatakse vastavaid piirmäärasid ja objektide kaupa peetakse täiendavat arvestust. Tagasiulatuvalt ei olnud võimalik 2024. aasta eelarvesse investeeringutoetuse objektikoodi planeerida, mistõttu kajastati kulud nii

eelarves kui ka täitmises ilma objektikoodita. Riigikontroll juhhib tähelepanu, et eelarveobjekti koodi kasutamine toetab investeeringute läbipaistvat planeerimist, aruandlust ja sihipärast järelkontrolli.

Lisaks juhhib Riigikontroll tähelepanu, et selle toetusega seotud aruandlus oli puudulik. Toetuse aruandes esitatud andmete (makse saaja, kuludokumendi nr, raamatupidamiskande nr, käibemaksusumma ja tehingu sisu kirjeldus) põhjal ei olnud võimalik veenduda aruandluse ning aruandes toodud käibemaksukulu õigsuses. Auditi käigus esitas SA Viljandi Haigla täiendava selgitustabeli, mille alusel oli võimalik kontrollida käibemaksukulu õigsust, ning kinnitas, et aruandes kajastatud käibemaksusumma on käsitletav kuluna, mitte sisendkäibemaksuna.

2.2. Üldine eelarvestamise põhimõte näeb ette, et väljamineku tegemiseks peab eelnevalt olema olema eelarveline kate ministri või asutuse juhi volitusega. Eelarve ületäitmine näitab, et väljaminekute tegemisel on ületatud volitusi. Riigikontroll tuvastas, et Sotsiaalkindlustusameti 2024. aasta piirmääraga eelarvet oli kuluarvestuse infosüsteemi (KAIS) andmetel ületatud antud toetuste, tööjõukulude ja muude tegevuskulude osas vastavalt ca 17 000, 1,8 miljoni ja 116 000 euro võrra. Kogu asutuse kulude eelarvet ei ületatud. 2024. aastal ei kinnitanud minister valitsemisala eelarvet majandusliku sisu järgi, küll aga kinnitas Sotsiaalkindlustusameti peadirektor asutuse eelarve majandusliku sisu järgi. Ministeeriumi selgitusel ei algatatud eelarve muutmist kontode vahel, sest see oleks põhjustanud suure halduskoormuse.

Riigikontrolli hinnangul ei määra raha sihtotstarvet üksnes Riigikogu kinnitatud riigieelarve ja Vabariigi Valitsuse liigendus, vaid ka ministri ja asutuse eelarve liigendamise käskkirjad. Samuti peab Rahandusministeeriumi koostatud tegevuspõhise eelarvestamise käsiraamatu juhiste kohaselt olema valitsemisala eelarve liigendatud administratiivselt ja majandusliku sisu järgi kooskõlas eelarveklassifikatsiooniga. Ja kui selline liigendus on tehtud, siis tuleb seda järgida ning muudatused peab kinnitama volitatud isik.

Rahandusministeeriumi koostatud tegevuspõhise eelarvestamise käsiraamatus toodud juhiste kohaselt peab eelarve ülekandmisel säilima nii seaduses määratud, valitsuses otsustatud kui ka ministri ja asutuse juhi kehtestatud eelarve kasutamise otstarve. Riigikontrolli hinnangul oleks Sotsiaalkindlustusametil ülekantavate vahendite sihtotstarbe säilimise tagamiseks tulnud lähtuda ka ameti juhi kinnitatud eelarve jaotuskavast. 2025. aasta riigieelarve ülesehitust on seaduse tasemel muudetud nii, et kulud tuleb juba valitsemisala tasemel liigendada majandusliku sisu järgi. See tähendab, et 2025. aasta kasutamata jäänud eelarve ülekandmisel tuleb kogu valitsemisalas tagada ülekantavate vahendite sihtotstarbe säilimine majandusliku sisu detailsuses.

2.3. Riigieelarve seaduse § 59¹ kohaselt saab riigieelarves planeeritud vahendite jääke üle kanda üks kord samaks otstarbeks. Seejuures võib ülekantavate vahendite administratiivset liigendust ülekandmisel muuta üksnes ministeeriumi valitsemisala asutuse, tulemusvaldkonna või programmi tegevuse ümberkorraldamisel või lõpetamisel. Selles osas tuvastas Riigikontroll järgmisi puudusi:

- Terviseametile kanti 2023. aastast 2024. aastasse investeeringuteks üle 150 000 eurot, millest amet kasutas 2024. aastal ära 16 000 eurot. Kasutamata jäänud raha anti ministri käskkirjaga üle Tervise ja Heaolu Infosüsteemide Keskusele (TEHIK). Ministeeriumi selgitusel oli raha ette nähtud Terviseametile patsiendiohutuse veebikoolituse loomiseks,

sellest ülejäänud 134 000 eurot anti TEHIKule patsiendiohutuse andmekogu hädavajalikeks arendusteks. Andmekogu sellises mahus 2024. aastal siiski ei arendatud ja kogu TEHIKu investeeringute eelarve jääk viidi 2025. aastasse üle. See tähendab, et 2023. aasta jääk viidi üle teist korda.

- KAISI kohaselt kanti Sotsiaalkindlustusameti tööjõukuludeks 2024. aastast 2025. aastasse üle 3,3 miljonit eurot, kuigi ametil tööjõukulude 2024. aasta eelarve jääk puudus, toimunud oli hoopis eelarve ületäitmine (vt eespool punkt 2.2). Lisaks kanti sotsiaaltoetuste osas 2025. aastasse üle 10,1 miljonit, kuigi 2024. aasta eelarve jääk oli ainult 5,9 miljonit. Tööjõukuludeks ja antud toetusteks rohkem üle kantud summad võeti Sotsiaalkindlustusameti majandamiskulude 2024. aasta eelarve jäägist (jääk 10,6 miljonit, majandamiskuludeks kanti üle 1,1 miljonit eurot). Kogusummas kanti ameti eelarvest 2025. aastasse üle vähem, kui 2024. aasta kulude jääk oli. Ministeeriumi selgitusel mõjutas eelarve jaotust kontode vahel 2024. aastal toimunud muutus sotsiaaltoetuste kajastamisel raamatupidamises. Selle tulemusel liikus osa varem majandamiskuludes kajastatud teenuste kuludest üle sotsiaaltoetuste kontole.

2024. aastaks planeeritud eelarve ületamine ja eelarve jääkide ümbertõstmine nende ülekandmisel näitab, et majandusliku sisu järgi ei ole eelarvet kas õigesti planeeritud, KAISI õigesti sisestatud või on ülekandmisel muudetud majanduslikku sisu. Seega ei ole Rahandusministeeriumile riigi igakuise aruandluse jaoks esitatud tegelikkusele vastavat ja õiget seireinfot. Riigikontroll juhib tähelepanu, et KAIS on loodud riigi eelarve ja selle täitmise info kogumiseks ja esitamiseks, mistõttu peavad olema sinna esitatud andmed õiged, et avalikkusel oleks võimalik saada korrektne ülevaade riigieelarvest ja selle täitmisest. Nii asutustes kui ka valitsemisalades tuleks järelevalvet eelarve täitmise üle tõhustada ning planeerida raha vastavalt vajaduse tekkimisele õige majandusliku sisu järgi ja õigele asutusele jooksva eelarveaasta sees.

Riigikontrolli hinnangul tuleb eelarve planeerimisel ja kasutamisel järgida riigieelarve seaduse põhimõtteid, et tagatud oleks riigi raha läbipaistev, õiguspärane ja sihtotstarbeline kasutus.

Riigikontrolli soovitusel Sotsiaalministeeriumi kantslerile:

- tõhustada järelevalvet valitsemisala eelarve planeerimise ja täitmise üle;
- lähtuda eelarveaastal kasutamata jäänud eelarvejääkide üleviimisel riigieelarve seaduse põhimõtetest ning lisaks Vabariigi Valitsuse liigendusele ka ministri ja asutuse juhi kinnitatud eelarve jaotusest.

3. Tehingute seaduslikkus riigi sihtasutustes

Riigikontrolli juhendamisel auditeerisid avaliku sektori vandeaudiitorid riigihangete seaduse järgimist 2024. aastal Sotsiaalministeeriumi valitsemisel olevates sihtasutustes Tartu Ülikooli Kliinikum, Põhja-Eesti Regionaalhaigla ja Viljandi Haigla, kus Sotsiaalministeerium teostab asutajaõigusi.

Sarnaselt varasemate aastatega tegi vandeaudiitor märkuse SA-le Põhja-Eesti Regionaalhaigla, kuna tuvastas kontrolli käigus teostamata hanked kokku summas 0,729 miljonit eurot. Audiitori hinnangul eksiti riigihangete seaduse §-st 3 tulenevate põhimõtete vastu. Ühe hanke puhul eksisteeris risk huvide konfliktiks, kuna hankija asendas kaks esialgset hankekomisjoni liiget uute liikmetega, kuid ei küsinud kinnitusi huvide konflikti puudumise kohta. Audiitori hinnangul eksis hankija enda sisekorra ning riigihangete seaduse § 3 lõike 4 vastu.

Lisaks tuvastati järgmised puudused riigihangete seaduse nõuete järgimisel:

- hankemenetlusel oli järgitud alla rahvusvahelise piirmäära jääva hanke menetlusreegleid, jättes hanketeate Euroopa Liidu Teatajas avaldamata, ning eksitud seetõttu riigihangete seaduse § 183 vastu;
- hankija on esitanud väljaalitud taotlejatele sõnumiga konfidentsiaalset teavet riigihangete seaduse § 77 lõike 3 tähenduses, kuid pole kehtestanud nõudeid või nõudnud meetmete rakendamist riigihanke alusdokumentides esitatava teabe konfidentsiaalsena hoidmiseks;
- hankija on muutnud riigihanke alusdokumente pärast taotluse esitamise tähtpäeva ning eksinud seetõttu riigihangete seaduse § 81 lõike 1 vastu;
- hankija on korraldanud väljakuulutamisetähtaegade läbimistega hanke ning kontrollinud vastavustingimusi enne kõrvaldamisaluste puudumist ja kvalifikatsiooni kontrollimist, mille tõttu hankija ei ole teinud otsust riigihangete seaduse § 104 lõike 6 alusel, vaid § 104 lõike 8 alusel;
- hankijal puudusid alused konkurentsipõhise läbimistega menetluse korraldamiseks riigihangete seaduse § 48 lg 3 punkti 4 alusel. Hange on lõpetatud lepinguta Rahandusministeeriumi ettekirjutuse alusel.

Nagu varasematel aastatel, tuvastas vandeaudiitor SA Tartu Ülikooli Kliinikum kontrolli käigus, et nõuetekohaseid lihthankeid või hankemenetlusi ei olnud teostatud teenuse või kauba ostmiseks konsolideerimisgrupi välistelt ettevõtetelt kokku summas 3,31 miljonit eurot ning soetusi SA Tartu Ülikooli Kliinikum tütarettevõtetelt summas 0,619 miljonit eurot. Tütarettevõtte AS Lõuna-Eesti Haigla tarnijatega teostatud ostutehingute valimipõhise testimise käigus tuvastati teenuse või kauba oste (sh meditsiiniseadmete hooldus ja tarvikud) konsolideerimisgrupi välistelt ettevõtetelt kokku summas 0,307 miljonit ning emaettevõttelt SA Tartu Ülikooli Kliinikum summas 1,942 miljonit eurot, mille osas ei olnud korraldatud nõuetekohaseid lihthankeid või hankemenetlusi või siis ei järgitud kehtestatud hankekorda.

Lisaks töid vandeaudiitorid välja, et ilma lihthanget või hankemenetlust korraldamata on soetusi teinud ka kliinikumi tütarettevõtted AS Valga Haigla (kokku 0,105 miljonit eurot), AS Põlva Haigla (kokku 0,132 miljonit eurot) ja SA Tartu kiirabi (0,029 miljonit eurot). Audiitori hinnangul eksiti riigihangete seaduse §-st 3 tulenevate põhimõtete vastu. Samuti juhtisid vandeaudiitorid tähelepanu, et nii SA Tartu Ülikooli Kliinikum kui ka kliinikumi tütarettevõtjad ei ole alati järginud ka enda kehtestatud hankekordade nõudeid.

SA-s Viljandi Haigla vandeaudiitor tähelepanekuid ei teinud.

Riigikontroll leiab, et Sotsiaalministeeriumil on võimalus riigi sihtasutuste nõukogudes olevate esindajate kaudu juhtida tähelepanu riigihangete korraldamisega seotud probleemidele ja nõuda

riigihangete seaduse täitmist. Ühtlasi on oluline, et ministeerium veenduks infovahetuse kaudu nõukogu liikmetega, et puuduste kõrvaldamisega tegeletakse.